

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه

مناط در اثبات حجیت اماره - ذاتی بودن حجیت علم

جلسه ۲۸۶

استاد نجار زاده

مناط در اثبات حجیت اماره

ظن بما هو ظن، حجیت ذاتی ندارد؛ پس اگر در برخی موارد، ظن حجیت یافته، حجیت آن ذاتی نیست؛ بلکه عرضی بوده و از چیز دیگری حجیت کسب کرده.

آن چیز دیگر که به ظن حجیت بخشیده چند حالت دارد:

۱- یا قطع به آن حجیت بخشیده؛ که اگر اینگونه باشد مطلوب ما همین است.

۲- یا ظن به آن حجیت داده؛ قبلاً گذشت که ظن حجیت ذاتی ندارد؛ پس باید چیز دیگری باشد که

به ظن دومی حجیت بخشیده باشد تا ظن دومی به ظن اولی حجیت ببخشد؛ اگر آن چیز قطع باشد

که باز مطلوب ما ثابت است و اگر ظن باشد دوباره باید چیزی باشد که به آن حجیت بخشیده باشد

و همینگونه ادامه می‌یابد که تسلسل حاصل می‌شود و تسلسل باطل است.

نتیجه: پس حجیت ظن به علم و قطع برمی‌گردد که مطلوب ما نیز همین است.

ذاتی بودن حجیت علم

اینکه حجیت یک شیء ذاتی باشد به این معنا است که این حجیت منبعث از نفس طبیعت ذات آن شیء

است و از غیرش گرفته نشده و به جعل و امر شارع نیاز ندارد و فقط «علم» اینگونه است.